

5. БЪЛГАРСКИТЕ ЦИГАНИ И МЕЖДУНАРОДНИТЕ РОМСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

В процеса на изследването на общественно-политическия и културнопросветен живот сред българските цигани пред мен неизбежно се формираха и търсеха отговор още три въпроса:

а) дали тези форми на дейност са автономно поставяни и решавани от нашите роми?

б) дали те са само ромско специфициране и продължение на вътрешно-българския общественно-политически и културно-просветен живот?

в) имало ли е и какви са били връзките с извънбългарски ромски и неромски (национални, регионални и международни) организации.

Както вече бе отбелязано, организираните форми на общественно-политически и културно-просветен живот сред ромите у нас, особено в началния период на тяхната реализация, не са оставили достатъчно документални (архивни, научни и други) следи. В този смисъл, поне в границите на онова, до което съм се докоснал, не могат да се правят абсолютни заключения. Вероятно бъдещите (мои и на други учени) изследвания ще внесат необходимите в това отношение широта, пълнота и точност. Този неотраден факт обаче не е основание да скривам от читателя си някои констатации и изводи, до които съм стигнал върху основата на досегашните ми изследвания.

* * *

В периода от Освобождението до Първата световна война ромските организирани форми на общественно-политическа и културно-просветна дейност са значително малобройни. Те правят първите си стъпки най-вече в началото на нашия век, когато в страната вече има доста активен общественно-политически и културно-просветен живот, когато